

Опівнічний Палац

Про книгу

У жахливій пожежі, що за незбагнених обставин сталася в Калькутті під час відкриття нової залізничної станції, загинуло кілька сотень дітей. Тоді вогняний привид зятято розшукував близнят Бена і Шері. Їх урятував лейтенант Пік ціною власного життя. Минуло шістнадцять років, і демон знову з'явився в місті. Над братом і сестрою нависає смертельна небезпека. Що він таке і що йому від них потрібно? Щоб розгадати цю загадку, близнята мають повернутися до початку. Та спроба розворушити минуле обернеться на жорстоке відкриття, яке приголомшить їх обох, бо книгу життя часом небезпечно гортати у зворотному напрямку...

Карлос Руїс
САФОН

*Одвіжний
чарас*

Карлос Руїс
САФОН

Карлос Руїс
САФОН
*Опівнічний
парад*

РОМАН

Переклад з іспанської Ігоря Оржицького

ХАРКІВ **КЛУБ**
2021 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2021

ISBN 978-617-12-8686-3 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Zafón C.-R. El Palacio de la Medianoche : Novela / Carlos Ruiz Zafón.
— Barcelona : Planeta, 2016. — 288 p.

Дизайнер обкладинки *Іван Дубровський*

Руїс Сафон К.

Р83 Опівнічний Палац : роман / Карлос Руїс Сафон ; перекл. з ісп. І. Оржицького. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 304 с.

ISBN 978-617-12-8446-3

ISBN 978-84-08-16355-8 (ісп.)

У жахливій пожежі, що за незбагнених обставин сталася в Калькутті під час відкриття нової залізничної станції, загинуло кілька сотень дітей. Тоді вогняний привид зятя розшукував близнят Бена і Шері. Їх урятував лейтенант Пік ціною власного життя. Минуло шістнадцять років, і демон знову з'явився в місті. Над братом і сестрою нависає смертельна небезпека. Що він таке і що йому від них потрібно? Щоб розгадати цю загадку, близнята мають повернутися до початку. Та спроба розворушити минуле виліється у жорстоке відкриття, яке приголомшить їх обох, бо книгу життя часом небезпечно гортати у зворотному напрямку...

УДК 821.134.2

© DragonStudios LLC, 2020

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Від автора

Друже читачу!

Я — один із тих, хто, читаючи, завжди пропускає вступи й передмови, оскільки волію переходити прямо до суті. Якщо це також і твій випадок, тікай негайно з цієї сторінки і з головою занурюйся у роман, що насправді тільки й варто робити. Та якщо ти з другого виду читачів (зізнаюся, що іноді я й сам такий), яких підстьобує цікавість, дозволь розказати тобі дещо про цей роман, аби, сподіваюся, допомогти зрозуміти його серед інших моїх книжок.

«Опівнічний Палац» — це другий роман, який я видав ще 1994 року і який разом із «Володарем туману», «Вересневими вогнями» та «Мариною» є частиною серії «романів для юнацтва», що їх я написав ще до «Тіні вітру». Ніде правди діти, я ніколи добре не розумів, що ж воно означає — той «роман для юнацтва». Знаю лише те, що, пишучи їх, був я значно молодшим, ніж є тепер, і що, оприлюднюючи їх, сподівався зацікавити молодих читачів у віці від дев'яти до дев'яноста років у разі, коли виконав свою роботу як слід. Це таємничі й пригодницькі історії, романи, які Хуліан Каракс із «Тіні вітру» міг би написати у своїй мансарді в Латинському кварталі Парижа, поки думав про свого друга Даніеля Семпере.

По багатьох роках недбалих видань «Опівнічний Палац» нарешті виходить у світ у тому вигляді, в якому авторові й хотілося, аби він з'явився, коли вийшов уперше. Минає кілька років, і романіст відчуває спокусу ще раз пройти загубленими слідами¹ й виправити численні недоліки, яких рясно у ранньому творі, аби створити враження, ніби автор мав тоді більший талант, ніж насправді. Та я вважав чеснішим лишити його таким, як написав — із тими засобами та майстерністю, яку посідав у ту пору.

Одне з найбільших задовольень, що їх приносить мені ця професія протягом років, — це численні молоді читачі, які взялися за ці чотири «романи для юнацтва» й мали люб'язність написати мені, розповівши, що, переживши описані пригоди, захопилися читанням, а деякі — навіть і письменництвом.

Отже, їм, а також тим юним і не дуже читачам, які зараз уперше заглиблюються в ці романи з їхніми таємницями, щонайциріша подяка

від оповідача цих історій. Приємного читання.

Червень 2006 р. Карлос Руїс Сафон

[1](#) Алюзія до назви роману кубинського письменника Алехо Карпентьєра (укр. пер. 1978 р.; тут і далі прим. перекл.).

Я ніколи не зможу забути ту ніч, коли над Калькуттою² сніжило. З календаря сиротинця Св. Патрика злітали листки останніх травневих днів 1932 року, залишаючи позаду один з найспекотніших місяців, які пам'ятала історія міста палаців.

День за днем ми із сумом та страхом очікували настання того літа, коли нам виповниться шістнадцять років, що означало би розлуку й саморозпуск «Човбар³ сосаєті» — цього таємного клубу, що об'єднав тільки сім членів і був нашим прихистком протягом років, проведених у сиротинцю. Там ми зростали, будучи самі собі родиною й не маючи інших спогадів, крім тих історій, що розповідали собі з опівночі, зібравшись довкола вогнища у внутрішньому дворіку старого покинутого будинку, який височів на розі Котн-стріт та Брaborн-роуд, — напівзруйнованого домища, який ми охрестили Опівнічним Палацом. Тоді я не знав, що то був останній раз, коли я бачив район, серед вулиць якого зростав і чий чар переслідує мене до сьогодні.

З того року я більш не повертався до Калькутти, та завжди лишався вірним обіцянці, яку всі ми дали в тиші під білим дощем на берегах річки Гуглі: ніколи не забувати того, чому були свідками. Роки навчили мене складати до скарбниці пам'яті все, що сталося протягом тих днів, і зберігати листи, які я одержував з того проклятого міста і які не давали згаснути полум'ю моїх спогадів. З них я й дізнався, що наш старовинний Палац був знесений, аби на його руїнах звели адміністративну будівлю, і що пан Томас Картер помер, провівши останні роки життя у мороку після пожежі, яка назавжди затьмарила його очі.

Поволі я одержував новини про подальше зникання міського простору, в якому ми прожили ті дні. Шаленство міста, що пожирало само себе, і примара часу зрештою стерли останній слід членів «Човбар сосаєті».

Тож я, не маючи іншого вибору, мав навчитися жити з острахом, що ця історія втратиться назавжди через брак оповідача.

Іронія долі схотіла, щоб саме я, найменш вартий, найгірше обдарований для такого завдання, узявся оповісти її й розкрити таємницю, що стільки років тому нас поєднала і водночас розлучила

назавжди на старовинній залізничній станції Джітерз-Ґейт. Я б волів, аби комусь іншому випало врятувати цю історію від забуття, але життя вкотре показало, що мені судилося бути свідком, а не головним героєм.

Протягом усіх цих років я зберігав нечисленні листи від Бена та Рошана, нагромаджуючи документи, що проливали світло на долю кожного з членів нашого тісного гуртка, раз по раз перечитуючи їх уголос у самоті мого кабінету. Можливо, через відчуття, що доля зробила мене зберігачем пам'яті про всіх нас. А можливо, через розуміння того, що з-поміж тих семи підлітків я завжди був найнеохочішим до ризику, найменш яскравим та відважним і тому мав найбільше можливостей, аби вижити.

З таким настроєм, сподіваючись, що мене не зрадить пам'ять, я спробую ще раз пережити загадкові й жахливі події, які сталися протягом тих чотирьох палючих днів травня 1932 року.

Це буде справою нелегкою, тож я закликаю читачів бути поблажливими до мого незграбного пера, що взялося витягти з минушини те спекотне похмуре літо в місті Калькутті. Я доклав усіх зусиль, аби відтворити ту дійсність та знов зануритись у тривожні епізоди, що мали накреслити лінію нашої невмолимої долі. А тепер мені лишається тільки зійти зі сцени й дати подіям говорити самим за себе.

Я ніколи не зможу забути переляканих облич тих молодих людей у ніч, коли сніжило над Калькуттою. Але, як мій друг Бен навчив мене завжди робити, розпочну історію від самого початку...

² Сучасна назва, наближена до оригінальної вимови, — Колката.

³ Основні події роману відбуваються в індійському штаті Західна Бенгалія. Перекладач складає щиру подяку перекладачці української поезії на бенгальську мову, пані докторці Мрідулі Гош, за консультацію у відтворенні українською місцевих назв та імен і патріархові українського перекладу, пану Сергію Борщевському, за це знайомство.

Калькутта, травень 1916 р.

Трохи за північ із нічної імли виринув баркас, що здіймався над гладінню річки Гуглі, немов сморід прокляття. На носі, у тьмяному світлі, яке відкидав ледь живий ліхтар, прикріплений до щогли, можна було розгледіти загорнутого у плащ чоловіка, який натужно грів до далекого берега. Десь там, на заході, у Майдані⁴, обрис форту Вільяма виднів з-під запони попелястих хмар у безкрайому савані світла від ліхтарів та вогнищ, який простягався скільки ока. Калькутта.

Чоловік на кілька секунд зупинився, щоб перевести дух і озирнути обрис станції Джітерз-Гейт, що геть губився в темряві, яка огортала другий берег річки. З кожним метром у глиб туману станція зі сталі й скла зливалася з іншими спорудами, заякореними в пишноті, відійшлій у забуття. Його очі блукали поміж тих нетрів мавзолеїв із мармуру, почорнілого протягом десятиліть занедбання, та оголених мурів, з яких шаленство мусонів поздирало їхню вохристу, блакитну й золотаву шкіру та знебарвило їх, мов акварелі, занурені у водойму.

Тільки певність того, що в нього лишаються хіба якісь хвилини життя, давала йому змогу продовжити путь геть від того проклятого місця, у нетрях якого він покинув жінку, котру поклявся захищати ціною власного життя. Тож тої ночі, коли лейтенант Пік вирушив у свою останню подорож до Калькутти на борту старого баркаса, кожна секунда його життя розчинялася під дощем, який розпочався на світанку.

Напружуючи всі сили, щоб догребти до берега, лейтенант чув плач двох дітей, схованих у лялі⁵. Пік озирнувся й пересвідчився, що вогні другого баркаса миготіли заледве у сотні метрів за ним і дедалі ближчали. Він міг уявити посмішку свого невмолимого переслідувача, що насолоджувався полюванням.

Він не зважав на плач дітей від голоду й холоду і зібрав усі залишки сил, аби дотягти до берега річки, що зникала в неосяжному й примарному лабіринті вулиць Калькутти. Двохсот років було досить, щоб густі джунглі довкола Калігату⁶ перетворилися на місто, до якого ніколи не наважився вступити Бог.

За кілька хвилин з люттю руйнівного духа на місто налетіла буря. Від середини квітня й чи не до другої декади червня воно конало

в лапах так званого індійського літа. У ці дні місто зазнавало сорокаградусної спеки й рівень вологості був такий, що мало не все сочилось рідиною. А протягом кількох хвилин від шалених блискавок, що перетворювали небо на піротехнічний бенкет, стовпчики термометрів миттєво могли впасти на тридцять градусів.

За запоною зливи ледь можна було розрізнити рахітичні, зогнілі дерев'яні причали, що хилиталися над водою біля берега. Пік гріб, не вгаваючи, доки не відчув удару борту об дерево рибальського причалу, і допіру тоді поквапився до дітей, що лежали загорнуті в ковдру. Коли він узяв їх на руки, плач немовлят просяк у нічну пітьму, наче кривавий слід, що веде хижака до його жертви. Пік притиснув їх до грудей і зіскочив на землю.

Крізь густу завісу води, що з люттю спадала з неба, можна було розгледіти, як другий баркас повільно наближався до берега, немов поховальний човен вікінгів. Батіг розпачу підхльоснув Піка, і він побіг у бік вулиць, що оточували Майдан з півдня, і зник у темряві тої частини міста, яку її упривілейовані європейські та британські мешканці називали *білим містом*.

Він плекав надію лише врятувати життя дітей, але перебував іще далеко від осердя північної частини Калькутти, де було житло Ар'ямі Бос. Лишень ця стара могла допомогти йому зараз. Пік затримався на мить і окинув зором тьмяне безмежжя Майдану у пошуках далекого світіння маленьких ліхтарів, що цяткували мерехтливими зірками північ міста. Темні вулиці, запнуті покривалом грози, були тепер його найкращим сховком. Лейтенант міцніше притиснув до себе малюків і знову рушив у східному напрямку, прагнучи укритись у тіняві палацових будівель центру міста.

Хвилю по тому чорний баркас-переслідувач пристав до причалу. Троє чоловіків зіскочили на землю й прив'язали судно. Двері рубки повільно відчинилися, і темний силвет, загорнутий у чорний плащ, спустився по містках, що їх під дощем чоловіки приставили з берега. Ступивши на землю, він простяг руку в чорній рукавичці, указуючи туди, де щез Пік, і на його обличчі з'явилася посмішка, яку ніхто з тих чоловіків не побачив під зливою.

Темна й звивиста дорога, що перетинала Майдан й огинала фортецю, під ударами дощу перетворилася на болото. Пік неясно

пригадував цю частину міста часів вуличних боїв, у яких брав участь під командуванням полковника Лівеліна — серед білого дня, верхи, разом з усім ескадроном, спраглим крові. Іронія долі змушувала його тепер пробігти цей відкритий простір, забудову якого у 1758 році лорд Клайв наказав зрівняти із землею, щоб гармати форту Вільяма могли безперешкодно стріляти в усіх напрямках. Але цього разу жертвою був він.

Лейтенант відчайдушно побіг до алеї, відчуваючи на собі позиркування мовчазної сторожі — єдиних нічних мешканців Майдану.

Він знав, що ніхто не постав би на його шляху, щоб напасти й спробувати зірвати з нього плащ або вихопити йому з рук заплаканих дітей. Незримі мешканці могли зачути запах смерті, що вчепилася йому за п'яти, і жодна душа не наважилась би стати на дорозі його переслідувачу.

Пік переліз через ґратчастий паркан, що відділяв проспект Чоурангі, і побіг по цій головній артерії Калькутти. Велична магістраль пролягала на місці старого шляху, який майже триста років тому перетинав бенгальські джунглі у південному напрямку — до Калігату, храму Калі, від якого пішла назва міста.

Нічна юрма, що завжди з настанням присмерку вешталася по Калькутті, сховалася від дощу, і місто мало вигляд величезного базару, покинутого й брудного. Пік розумів, що стіна дощу, яка застигла вид і тої гупої ночі була йому рятівним запиналом, могла розсіятися так само швидко, як і утворилася. Бурі, що з океану налітали на дельту Гангу, швидко відходили на північ або на захід, вихлюпнувши свою очисну зливу на Бенгалію і лишивши по собі тумани й затоплені смердючими калюжами вулиці, де бавилися, влізши по пояс, діти й де позагрузали двоколки, немов кораблі на мілині.

Лейтенант побіг у бік північного краю проспекту Чоурангі, відчуваючи, що ноги вже не слухаються його і що він заледве може утримувати дітей на руках. Вогні ближчих кварталів північної частини мерехтіли неподалік з-за оксамитової завіси дощу. Пік розумів, що не зможе довго витримувати узятий темп і що до дому Ар'ямі Бос ще далеко. Йому треба було перепочити.

Він спинився перевести дух, укритись під сходами старого складу тканин, мури якого були обклеєні оголошеннями, що оповіщали про

розпорядження властей невзабарі знести будівлю. Він невиразно пригадував, як багато років тому проводив у цьому будинку обшук після заяви одного багатого торговця про сховану в його закамарках велику курильню опію.

Тепер же поламаними сходинками сочилася брудна вода, нагадуючи чорну кров, що юшить із глибокої рани. Місце виглядало спустошеним і покинутим. Лейтенант підніс дітей до обличчя і поглянув у приголомшені очі немовлят; вони вже не плакали, але тремтіли від холоду. Ковдра на них була геть мокра. Пік узяв у долоні крихітні рученята, сподіваючись бодай трохи зігріти їх, а сам видивлявся крізь шпарини у сходах у бік вулиць, що виходили з Майдану. Він не пам'ятав, скількох убивць найняв його переслідувач, але знав, що в його револьвері залишилося лише дві кулі — дві кулі, що їх він мав використати з усією хитрістю, на яку тільки був здатен: решту він повистріляв у тунелях станції. Він знов огорнув малих найменш промоклим краєм ковдри й на хвилику поклав їх на сухий клопоть землі, який можна було розгледіти крізь пролом у стіні складу.

Пік витяг револьвер і повільно висунув голову з-під сходинок. На півдні безлюдний проспект Чоурангі здавався примарною сценою в очікуванні вистави. Лейтенант напружив зір і впізнав смугу далеких вогнів на протилежному березі річки Гуглі. Звук прискорених кроків по затопленій дощем бруківці змусив його знов відсахнутися в тінь.

Троє чоловіків виринули з темряви Майдану — тьмавого відблиску Гайд-парку, зведеного посеред тропічного лісу. Леза ножів зблискували в напівтемряві, немов срібні розжарені язики. Пік квапливо знову взяв дітей на руки й застиг, набравши у груди повітря, розуміючи, що, коли б він зараз почав тікати, ті люди вмить би кинулися на нього, наче голодна зграя.

Лейтенант знерухомів, притиснувшись до складської стіни й стежачи за трьома переслідувачами, що на мить зупинилися, відшукуючи його слід. Троє найманих убивць перекинулися кількома нерозбірливими словами, й один із них наказав іншим розділитися. Пік здригнувся, зрозумівши, що один з них, той, хто дав наказ розійтися, прямував просто до сходів, під якими він ховався. На якусь секунду лейтенант подумав, що запах його страху виведе горлоріза на цей сховок.

Лейтенант розпачливо пробіг очима по поверхні стіни під сходами в пошуку якоїсь тріщини, крізь яку можна було би втекти. Він опустився на коліна поряд з отвором, де перед тим поклав на землю дітей, і спробував натиснути на розбухлі від вологи дошки, з яких уже повипадали цвяхи. Напівзогниле дерево легко піддалося, і Пік зачув повів нудотного повітря з глибини підвалу поруйнованого будинку. Він озирнувся й заледве у двадцяти метрах від сходів спостеріг убивцю з наготовленим ножом у руці.

Він огорнув дітей ще й власним плащем і поповз усередину складу. Гострий біль трохи вище коліна раптом паралізував його праву ногу. Пік обмацав її тремтячими руками й нашттовхнувся пальцями на іржавий цвях, який нещадно встромився в тіло. Ледве стримуючи крик, лейтенант ухопив холодний металевий кінчик, що стримів з рани, рвонув його із силою й відчув, як роздирається шкіра й тепла кров цідиться поміж пальців. Нудотна судома й біль на кілька секунд потьмарили його зір. Тяжко дихаючи, він знов узяв дітей на руки й натужно випростався. Перед очима простягалась якась примарна галерея із сотень високих порожніх стелажів, утворюючи химерне плетиво, що губилося в темряві. Не завагавшись і на мить, він побіг на протилежний кінець складу, вся будова якого, вже смертельно поранена, стогнала під бурею.

Коли Пік, пробігши кількасот метрів у череві того напіврозваленного будинку, знов опинився на чистому повітрі, він зрозумів, що перебуває менш як за сто метрів від Тіретта-Базару — одного з численних торгових центрів північної частини міста. Він подякував долі й рушив у бік заплутаної мережі вузьких, звивистих вулиць, що були серцем тої строкатої частини Калькутти, прямуючи до оселі Ар'ямі Бос.

Йому знадобилося десять хвилин, аби дістатися до господи останньої дами з родини Бос. Ар'ямі мешкала самотою в старовинному, бенгальського стилю будинку, що височів за дикими, густими, розбуялими за багато років на подвір'ї заростями, яких не торкалася людська рука і які надавали садибі вигляду занедбаного й недоступного. Утім, жоден мешканець північної Калькутти, району, знаного також як *чорне місто*, і не наслідкував переступити межі того подвір'я та заглибитися у володіння Ар'ямі Бос. Усі, хто був з нею знайомий, цінували й шанували її не менше, ніж побоювались. На

вулицях північної Калькутти не було жодного, хто б хоч раз у житті не почув про неї та її рід. Для місцевих присутність її уподібнювалась присутності якогось духа — могутнього й невидимого.

Пік побіг до брами з чорних списів, за якою починалася стежка з кущами обабіч, і поспішив до потрісканих мармурових сходів, що вели до дверей будинку. Утримуючи однією рукою дітей, він застукав кулаком у двері, сподіваючись, що гуркотіння бурі не заглушить звуку ударів.

Лейтенант кілька хвилин гримав у двері, не відриваючи погляду від порожніх вулиць позаду, поійнятий страхом будь-якої миті побачити своїх переслідувачів. Коли двері таки розчинилися, Пік обернувся досередини й на хвилю засліпився від світла каганця, тоді як голос, якого він не чув уже п'ять літ, тихо промовляв його ім'я. Пік затулив очі рукою і впізнав непроникне обличчя Ар'ямі Бос. Жінка прочитала усе в його погляді й подивилася на дітей. Тінь болю пробігла їй по лицю. Пік опустив очі.

— Вона померла, Ар'ямі, — прошепотів він. — Вона вже була мертва, коли я прийшов...

Ар'ямі заплющила очі й глибоко зітхнула. Пік зрозумів, що її найгірші передчуття, справдившись, проливались тепер у її душу, немов бризки кислоти.

— Заходь, — нарешті сказала вона, посторонившись і зачиняючи за ним двері.

Пік поквапився покласти дітей на стіл і зняти з них промоклу одежинку. Ар'ямі мовчки взяла сухі пелюшки й загорнула малюків, поки Пік роздмухував вогонь, аби їх зігріти.

— За мною женуться, Ар'ямі, — сказав Пік. — Я не можу зоставатися тут.

— Ти поранений. — Жінка вказала на рану від цвяха на складі.

— Це просто незначна подряпина, — збрехав Пік. — Не болить.

Ар'ямі підійшла й, простягнувши руку, погладила спітніле обличчя Піка.

— Ти завжди кохав її...

Пік перевів погляд на малюків і не відповів.

— Вони могли би бути твоїми дітьми, — сказала Ар'ямі. — І, можливо, тоді мали би кращу долю.

— Я вже маю йти, Ар'ямі, — промовив лейтенант. — Якщо лишуся тут, вони не зупиняться, доки не знайдуть мене.

Вони обмінялися приреченими поглядами, свідомі долі, що чигала на Піка, щойно він вийде на вулицю. Ар'ямі взяла лейтенанта за руки і міцно їх стисла.

— Я ніколи не була з тобою ласкавою, — сказала вона. — Я боялася за мою дочку, за те життя, що мала б вона поруч із британським офіцером. Та я помилялась. Гадаю, ти ніколи мені цього не пробачиш.

— Це вже не має жодного значення, — відповів Пік. — Я маю йти. Зараз же.

Пік іще на мить підійшов подивитися на дітей, яких овівало тепло вогню. Малюки поглянули на нього осяйними, усміхненими оченятами, у яких світилася грайлива цікавість. Вони були в безпеці. Лейтенант попрямував до дверей і глибоко зітхнув. Після тих кількох хвилин перепочинку тягар утоми й штрикучого болю в нозі нещадно навалилися на нього. Він до останку вичерпав сили, щоб доправити дітей до цього місця, і тепер уже й не був певен у своїй спроможності протистояти неминучому. Надворі дощ і далі періщив по заростях, і не було ніяких ознак його переслідувача чи найнятих ним шпигів.

— Майкле... — пролунав за його спиною голос Ар'ямі.

Молодий чоловік затримався, не обертаючись.

— Вона так чи інакше знала це, — збрехала Ар'ямі. — Знала це завжди, і я певна, що десь мала взаємні почуття. Це все моя провина. Не тримай зла на неї.

Пік мовчки кивнув і зачинив за собою двері. Якусь мить він постояв під дощем, а потім зі спокійною душею рушив у путь, назустріч своїм переслідувачам. Він пройшов тою самою дорогою аж до місця, де вийшов із покинутого складу, аби знов заглибитись у темряву старого будинку в пошуках сховку, де можна було б зачекати.

Поки він заглиблювався в п'ятьму, виснаження й біль поволі зливались у п'янке відчуття покинутості й спокою. Губи його злегка скривились у посмішці. Він не мав більше ні спонуки, ні надії, аби жити далі.

Довгі й витончені пальці в чорній рукавичці погладдили закривавлений кінчик цвяха, що стримів у зламаному брусі на порозі входу до складського підвалу. Повільно, поки чоловіки за її спиною

мовчки очікували, струнка постать зі схованим у чорному каптурі лицем піднесла до губ пучку вказівного пальця й злизола краплинку темної загуслої крові, смакуючи її, ніби то була сльоза меду. За якусь мить вона обернулася до тих чоловіків, що їх купила кілька годин тому за копійки та обіцянку заплатити ще, як робота скінчиться, і вказала у глиб будівлі. Троє зарізяк поквапилися пролізти крізь пролом, зроблений Піком кілька хвилин перед тим. А той, з каптуром на голові, усміхнувся в пітьмі.

— Дивне місце обрав ти собі для смерті, лейтенанте Піку, — промурмотів він собі під ніс.

Схований за стосом порожніх ящиків у глибині підвалу, Пік стежив, як три фігури проникають у будинок, і хоча не міг бачити зі свого місця їхнього хазяїна, був певен, що він вичікував по той бік муру. Пік відчував його присутність. Діставши револьвер і приглушивши звук краєм промоклого плаща, він прокрутив барабан так, щоб один із двох позоставших набоїв став у патронник. Він уже не вагався ступити на шлях смерті, але не збирався вирушити по ньому самотою.

Адреналін, що бурхав у його жилах, притишив пекучий біль у коліні, перетворивши його на глухе, віддалене стукотіння. Дивуючись власному спокою, Пік знов усміхнувся й застиг у своєму сховку. Він стежив за повільним пересуванням трьох чоловіків поміж голих полиць, доки катюги не зупинились у десятку метрів від нього. Один із чоловіків підніс руку і вказав на якісь відбитки на долівці. Пік наставив зброю на рівні грудей, цілячись у трійцю, і поклав палець на спусковий гачок.

За новим помахом руки чоловіки розділились. Двоє почали підбиратись до стосу ящиків з боків, а третій рушив просто на Піка. Лейтенант подумки порахував до п'яти й раптово штовхнув стос ящиків у бік нападника. Ящики гунули йому на голову, а Пік побіг до отвору, через який ті троє увійшли.

Один з найнятих головорізів вискочив навперейми з бічного проходу й наставив лезо ножа за п'ядь від лица Піка. Перш ніж найманий бандит устиг перемажно вишкіритися, дуло револьвера увіткнулось йому в підборіддя.

— Кидай ніж, — прошипів лейтенант.

Під крижаним поглядом лейтенанта чоловік зробив, що сказано. Пік грубо схопив його за волосся й, не опускаючи зброю, обернувся до

спільників, прикриваючись тілом свого заручника. Двоє різунів повільно й сторожко наблизились.

— Лейтенанте, не треба цієї вистави, просто віддай нам те, що ми шукаємо, — прошепотів знайомий голос у нього за спиною. — Ці чоловіки є поважними батьками сімей.

Пік повернув голову до чоловіка у каптурі, що посміхався у напівморочу за кілька метрів від нього. Одного не дуже далекого дня в цьому обличчі він почав убачати обличчя друга. Тепер же заледве розпізнавав у ньому лице свого вбивці.

— Я йому череп рознесу, Джавагале, — процідив Пік.

Його заручник, здригаючись, заплющив очі.

Чоловік у каптурі спокійно схрестив руки на грудях і змуджено злегка зітхнув:

— Та це не допоможе тобі вийти звідси.

— Я не жартую, — відказав Пік, уткнувши дуло під підборіддя головоріза.

— Звичайно, лейтенанте, — мовив Джавагал примирливо. — Стріляй, коли маєш достатньо сміливості холоднокровно вбити людину без дозволу Її Величності. А ні, то опусти зброю, і ми зможемо дійти згоди, вигідної для обох сторін.

Двоє інших озброєних убивць зупинились і стояли нерухомо, готові кинутися на нього за першим знаком чоловіка в каптурі. Пік посміхнувся.

— Гаразд, — промовив він тоді. — Як тобі така угода?

Пік штовхнув заручника на землю й розвернувся до супротивника, наставивши револьвер. Луна першого пострілу прокотилася підвалом. Обтягнута рукавичкою розчепірена долоня чоловіка в каптурі вималювалася крізь порохову хмарку. Пікові здалося, що він побачив, як розплющена куля зблиснула в напівтемряві й цівкою розплавленого металу стекла поміж довгих пальців, ніби жменя піску.

— Погано цілишся, лейтенанте, — сказав чоловік у каптурі. — Спробуй ще раз, але тепер ближче.

І, не давши Пікові навіть м'язом ворухнути, чоловік у каптурі схопив його за зап'ясток і націлив дуло револьвера у своє лице, просто проміж очі.

— Тебе не навчили цього в академії? — упівголоса сказав він.

— Колись ми були друзями, — промовив Пік.

Джавагал зневажливо посміхнувся.

— Було колись, та минулося, лейтенанте, — відповів він.

— Нехай Господь простить мене, — прошепотів Пік, натискаючи знов на гачок.

І в ту мить, що здалась йому вічністю, він бачив, як куля всвердлюється в череп Джавагала, зриваючи йому каптур з голови. Протягом кількох секунд крізь рану на цьому обличчі з крижаною посмішкою струменіло світло. А потім пробитий кулею димучий отвір повільно затягся, і Пік відчув, як револьвер вислизає йому з пальців.

Палахотливі очі ворога встромились у його зіниці, й довгий чорний язик висунувся з-поміж губ.

— Ти ще не зовсім розумієш, правда ж, лейтенанте? Тож де діти?

Це було не запитання — це був наказ.

Пік, онімівши від жаху, заперечливо хитнув головою.

— Ну, як знаєш.

Джавагал, мов обценьками, стис його руку, і Пік відчув, як під шкірою тріскаються пальці. Судомний біль перехопив йому подих і звалив коліними на землю.

— Де діти? — повторив Джавагал.

Пік намагався проказати якісь слова, але вогонь, що палахкотів із закривавленої культи, яка кілька секунд перед тим була його рукою, відняв йому мову.

— Хочеш сказати щось, лейтенанте? — стиха запитав Джавагал, опустившись на коліна перед ним.

Пік кивнув.

— Добре, добре, — посміхнувся його ворог. — По правді, твої муки не тішать мене. Поможі мені покласти їм край.

— Діти померли, — простогнав Пік.

І помітив гримасу незадоволення, що вималювалася на обличчі Джавагала.

— Ні-ні. Досі в тебе все добре виходило, лейтенанте. Не псуй діло тепер.

— Вони померли, — повторив Пік.

Джавагал стелав плечима й, ніби погоджуючись, похитав головою.

— Ну, гаразд, — мовив тоді. — Ти не лишаєш мені іншого вибору. Але перш ніж тебе не стане, дозволю нагадати, що, коли життя Кільян було у твоїх руках, ти був не здатен зробити нічого, щоб урятувати її.

Такі, як ти, стали причиною її смерті. Але життя цих людей скінчилися. Ти — останній. Майбутнє належить мені.

Пік благально подивився на Джавагала й помітив, як зіниці його очей повільно перетворювалися на вузькі прорізи у двох золотистих кульках. Цей чоловік посміхнувся і з надзвичайною витонченістю почав стягати рукавичку з правої долоні.

— На жаль, ти до того не доживеш і не зможеш побачити, — додав Джавагал. — І навіть не думай собі, що твоя героїчна поведінка навщось потрібна. Дурень ти, лейтенанте Піку. Ти завжди справляв на мене враження дурня й у хвилину смерті тільки підтверджуєш це. Сподіваюся, що є якесь пекло саме для дурнів, Піку, бо саме туди я зараз тебе відправляю.

Пік стулив повіки й почув шипіння полум'я перед обличчям. А потім, по нескінченно довгій миті, відчув розвогнені пальці, що стискаються в нього на горлі й перерізають останній подих. А з даліни до нього долинав перестук того проклятого потяга й кошмарні волання сотень дітей, охоплених полум'ям. А потім — п'ятьма.

Ар'ямі Бос обійшла весь будинок, гасячи одна по одній свічки, що осявали її святилище. Лишила тільки боязкий племінчик вогню, який кидав тремке блискотіння на голі стіни. Діти вже спали в теплі від коминка, і заледве торохтіння дощу по зачинених віконницях та потріскування вогню порушували могильну тишу, що панувала по всьому будинку. Мовчазні сльози покотилися по її обличчю і впали на золотаву туніку, коли вона тремтливими руками дістала з-поміж речей, складених до маленької скриньки з бронзи й слонової кості, портрет своєї дочки Кільян.

Старий фотограф родом з Бомбея⁷ зробив ту світлину незадовго перед весіллям, не прийнявши ніякої платні. Дівчина на портреті виглядала саме так, як її запам'ятала Ар'ямі: Кільян була огорнена тим дивним світінням, що чарувало всіх, хто її знав, і яке приворожило фотографа, що нарік її йменням, яке запам'яталося всім — «принцеса світла».

Звичайно ж, Кільян ніколи не була справжньою принцесою й не мала іншого королівства, крім вулиць, що бачили, як вона зростала. Того дня, коли Кільян полишила господу родини Бос, аби переселитися до чоловіка, мешканці Мачуабазару проводжали її зі

сльозами на очах, дивлячись, як у білому повозі назавжди від'їжджала принцеса *чорного міста*. Вона була майже дівчинкою, коли доля забрала її, аби ніколи не повернути.

Ар'ямі присіла поруч із дітьми навпроти вогню й притисла світлину до грудей. Буря знов завилала, і в Ар'ямі знов заграли сила гніву, рішучість і розуміння, *що* тепер робити. Переслідувач лейтенанта Піка не зупиниться, покінчивши з ним. Мужність юнака подарувала їй кілька дорогоцінних хвилин, яких вона жодним чином не мала права змарнувати, навіть оплакуючи пам'ять дочки. Вона вже знала з досвіду, що майбутнє ще дасть їй навіть більше, ніж треба, часу на оплакування помилок, скоєних у минулому.

Вона знов поклала світлину до скриньки й узяла медальйон, що його кілька років тому загадала викарбувати для Кільян; цю коштовність дівчина так і не встигла поносити. Медальйон складався з двох золотих кружечків, які символізували сонце й місяць, допасованих так щільно, що утворювали єдине ціле. Вона натисла в центрі медальйона — й обидві частини розділились. Ар'ямі повісила кожну з них на окремий золотий ланцюжок і наділа на шию обом малюкам.

Роблячи це, дама мовчки розважала над своїми подальшими діями. Здавалося, що тільки один шлях вів до порятунку кожного: вона мала розлучити їх і відіслати кожного якнайдалі, стерти їхнє минуле, приховати від світу й від них самих їхнє походження, хоч якими болісними були б наслідки цього. Тримати їх разом так, щоб рано чи пізно не відкрилося, хто вони, було неможливим. Це був ризик, на який вона нізащо не пішла б. І вона мала прийняти рішення ще до світанку.

Ар'ямі взяла обох немовлят на руки й ніжно поцілувала в лобики. Маленькі рученята погладили її лице, манюсінькі пальчики торкнулися сліз, що рясно текли по щоках, а усміхнені погляди з цікавістю й нерозумінням утупилися в неї. Вона знов притисла їх до себе, а тоді поклала в маленьку колиску, яку нашвидкуруч їм приготувала.

Після того вона одразу ж засвітила каганець і взяла ручку й папір. Майбутнє онуків було тепер у її руках. Вона глибоко зітхнула й почала писати. Здалеку чувся шум дощу, який уже вщухав, і гуркотіння бурі, що віддалялася на північ, розкривши над Калькуттою безкрає зоряне покривало.

Томас Картер гадав, що в його п'ятдесят років місто Калькутта, його пристановище протягом останніх тридцяти трьох літ, уже не чаїло для нього жодних несподіванок.

На світанку того травневого дня 1916 року, після одної з найшаленіших бур, які він пам'ятав поза порою мусонів, несподіванка дісталася дверей сиротинця Св. Патрика у вигляді корзинки з дитиною та запечатаним сургучем листом, призначеним виключно його особистій увазі.

Несподіванка була подвійною. По-перше, ніхто в Калькутті не завдавав собі клопоту, аби підкинути дитину до дверей якого-небудь сиротинця: по місту було повно провулків, смітників та колодязів, аби зробити це зручніше. А по-друге, ніхто не писав рекомендаційних послань, як-от це, та ще й підписане так, що не зоставалося сумніву про його автора.

Картер подивився на свої окуляри проти світла й дмухнув на скельця, аби легше очистити їх старенькою хустинкою з бавовни-сирцю, яку вживав для таких цілей не менш як двадцять п'ять разів на день, а в місяці індійського літа — тридцять п'ять.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ